

УДК 327:341.24:338.1

Сеник Л.; Рожко Н., д-р. екон. наук, проф.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

УКРАЇНА ТА НАТО: СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ СПІВПРАЦІ

Анотація. У тексті описується розвиток відносин між Україною та НАТО з 1990-х років до наших днів, з фокусом на події після анексії Криму Російською Федерацією у 2014 році. Розглядається підтримка НАТО незалежності та територіальної цілісності України, особливо під час вторгнення РФ у 2022 році. Описано різні етапи співпраці між країною та Альянсом, включаючи участь України у програмах та операціях НАТО. Також згадано приклади надання нелетальної допомоги з боку НАТО для задоволення військових потреб України.

Ключові слова: Україна, НАТО, розвиток, співпраця, анексія Криму, нелетальна допомога

Senyk L.; Rozhko N., Dr. Sci. (Econ.), Prof.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

UKRAINE AND NATO: PRESENT AND FUTURE OF COOPERATION

Abstract: The text describes the development of relations between Ukraine and NATO from the 1990s to the present day, with a focus on the events after the annexation of Crimea by the Russian Federation in 2014. NATO's support for the independence and territorial integrity of Ukraine, especially during the invasion of the Russian Federation in 2022, is under consideration. Various stages of cooperation between the country and the Alliance are described, including Ukraine's participation in NATO programs and operations. Examples of non-lethal aid provided by NATO to meet Ukraine's military needs are also mentioned.

Keywords: Ukraine, NATO, development, cooperation, annexation of Crimea, non-lethal aid.

Відносини між Україною і НАТО почали формуватися ще на поч. 90-х рр. ХХ ст., а з 2014 р. у зв'язку з незаконною анексією Криму РФ, співробітництво між Україною та НАТО було активізовано.

Від початку повномасштабного вторгнення РФ у лютому 2022 р. НАТО стоїть на боці народу України, її демократично обраних державних інституцій та заявляє про підтримку незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів. НАТО заявляє, що ця позиція буде незмінною та надає першорядного значення підтримці важливих реформ у галузі безпеки і оборони України, які мають вирішальне значення для демократичного розвитку та зміцнення її обороноздатності. Визначальним є той факт, що НАТО засуджує агресію РФ проти України, а держави-члени НАТО закликають РФ негайно припинити військові дії та вивести усі війська з території України.

Розвиток відносин Україна – НАТО:

– Діалог і співпраця розпочалися, коли Україна, яка щойно набула державної незалежності, вступила до Ради північноатлантичного співробітництва (1991 рік) і програми «Партнерство заради миру» (1994 рік).

– Відносини набули подальшого розвитку внаслідок підписання у 1997 році Хартії про особливе партнерство, а згодом завдяки підписанню у 2009 році Декларації про доповнення до Хартії, у якій знову підтверджено рішення, ухвалене лідерами НАТО на Бухарестському саміті у 2008 році, що Україна стане членом Альянсу.

– На основі Хартії про особливе партнерство між Україною і НАТО від 1997 року було створено Комісію Україна – НАТО як основний орган розвитку відносин Україна – НАТО і управління заходами співробітництва. У 2023 році на заміну Комісії Україна – НАТО створено

Раду Україна – НАТО, у складі якої держави–члени Альянсу і Україна засідають як рівні. Зміна формату свідчить про зміцнення політичних зв'язків між Україною і НАТО і вищий ступінь інтеграції України до Альянсу.

– З часом співпраця поглиблювалася, і вона є взаємовигідною. Україна має давню історію активної участі в операціях і місіях під проводом НАТО.

Нелетальна допомога відповідно до негайних потреб України

Починаючи з лютого 2022 року, у рамках Цільового фонду Комплексної програми допомоги Україні, Альянсом було реалізовано низку проектів, за якими надано сприяння у різноманітних галузях, зокрема:

- бойові пайки,
- технічні засоби забезпечення пальним,
- армійське взуття,
- предмети медичного призначення,
- військове навчальне обладнання,
- засоби виявлення і захисту від хімічних, біологічних, радіологічних та ядерних речовин,
- обладнання для знешкодження вибухонебезпечних предметів,
- засоби боротьби з БПЛА, а також
- вдосконалений супутниковий зв'язок.

Інші проекти нині знаходяться на різних стадіях розробки і реалізації, зокрема:

- додаткова підтримка України у галузі «С4» (командування, управління, зв'язок і комп'ютеризація),
- переправочно-десантні і понтонно-мостові засоби,
- укриття і генератори,
- мобільні душові,
- мобільні пральні,
- обладнання їдалень і харчоблоків,
- автомобілі швидкої допомоги і пожежні автомобілі,
- бензовози і перекачувальні цистерни,
- водовози.

Співпраця з НАТО є важливою для України, оскільки це забезпечує підтримку у збереженні незалежності, суверенітету та територіальної цілісності країни, а також сприяє зміцненню обороноздатності та реформ у сфері безпеки.

Джерела та література

1. Марина Іліка. Вступ України до НАТО: досягнення, проблеми та перспективи. URL: <https://law.chnu.edu.ua/vstup-ukrainy-do-nato-dosiahnennia-problemy-ta-perspektyvy/>
2. NATO. Відносини з Україною. 2024: URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_37750.htm

УДК 327.5

Тернівська Є.; Габрусєва Н., PhD, старший викладач

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОЦІНКА МОЖЛИВОСТЕЙ ВСТУПУ УРАЇНИ ДО НАТО ВІДПОВІДНО СОЦІОФІЗИЧНОЇ МОДЕЛІ С. ГАЛАМА ДО І ПІСЛЯ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ

Анотація: *Питання інтеграції України до НАТО набуло особливого значення в умовах війни та привернуло увагу широкого кола вчених по всьому світу. У тезах доповіді*